

BİLİŞİM SEKTÖRÜ EZBER BOZMAYA DEVAM EDİYOR

Nesrin Yardımcı SARIÇAY

Burcu BİLİR

Bilişim Sektörünün hızlı gelişimi birçok konuda sınırları zorlamakta.

Cep telefonları eskiden bir statü göstergesi iken şimdi vazgeçilmez bir parçamız.

2009 yılında SMS sayısı 128 milyarı geçti.

Uydu aracılığı ile veri alma veya göndermeye yarayan teknolojiler bile geliştirildi.

Daktiloların yerini alan bilgisayarlar ise artık elimiz ayağımız.

İnternet ise büyük bir fırsat.

Nüfusumuzun yaklaşık %40'ı bilgisayar ve internet kullanır hale geldi.

Bugün, ülkemizde yaklaşık 6,8 milyon internet abonesi bulunmakta.

Ancak; bilgisayar okuryazarlığı oranının artırılması yönündeki ihtiyaç sürüyor.

2009 yılı Ocak ayı itibariyle işletmelerdeki;

- Bilgisayar kullanımı oranı %90,7,
- İnternet erişimine sahiplik oranı %88,8,
- İnternet erişimine sahip kurum ve kuruluşların web sayfasına sahiplik oranı ise %58,7.

Gelişmiş ülkelerde elbette bu oranlar çok daha yüksek seviyelerde.

Hal böyle olunca da; ticarete yeni devrimler kaçınılmaz oldu.

Nitekim; ülkemizde tarım toplumundan sanayi toplumuna geçişle birlikte oturan dengeler de değişti.

Teknolojinin daha fazla kullanılabilir hale gelmesi ve özellikle internet ticarete ezberleri bozdu.

E-ticaret doğdu.

B2B, B2C terimlerini daha çok kullanır hale geldik.

E-posta adreslerimizin yer almadığı kartvizitlerimiz çöpe gitti.

İnternet, işletmeleri birçok faydasının yanında posta ve kurye masrafından da kurtardı.

Mallar sanal pazarlarda satılmaya başlandı.

Sanal Agoralar doğdu.

Artık kamu kurum ve kuruluşları ile iletişimde bile ağırlıklı olarak interneti tercih ediyoruz.

Elektronik imza sayısı yaklaşık 77.000, mobil elektronik imza sayısı ise 95.000'e ulaştı.

Bugün öyle veya böyle herkesin internet üzerinden bir mal aldığı, sipariş verdiği, mal sattığını biliyoruz.

Ülkemizde, işletmelerin %16'sı bilgisayar ağları üzerinden ürün/hizmet siparişi veriyor ve %10'u ise ürün/hizmet siparişi alıyor.

Ancak; sanal dünyadaki e-ticaret pastasından aldığımız pay hala yok denecek kadar az.

E-ticaretin hukuki zemini tam oturtulmuş değil.

Attığı her adımda sağlam bir zemin arayan iş dünyasının e-ticaret yapmaya daha fazla ikna edilmesi için gerekli hukuki düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilmeli.

Bilgisayar bilimlerine hukuk, hukuk ilmine ise bilgisayar entegre edilmeli.

Öte yandan; özellikle vergi idaresinde otomasyon sürecinin tamamlanmakta olduğu gerçeği de dikkate alınarak; KDV mevzuatı başta olmak üzere birçok yasal düzenlenmenin özellikle Uluslararası Bilişim Hukuku kurallarına uygun şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Ticaretin para ile döndüğü bir gerçek.

Para da bankalarda.

Dolayısıyla, e ticaretin daha fazla e- tüccarlar doğurması için internet üzerinden bankacılık işlemlerine önem verilmesi gerekiyor.

Ancak; ne yazık ki; ülkemizde; internet üzerinden bankacılık işlemleri halen istenilen seviyede değil.

İnsanlar, internet bankacılığının yeterince güvenli olmadığını düşünüyor.

- Müşterilerin internet üzerinden alım yapmaya hazır olmamaları,
- Girişimin ürün/hizmetlerinin e-ticaret için uygun olmaması,
- Ödemelerle ilgili güvenlik problemleri girişimlerin internet üzerinden satışlarını engelleyen veya sınırlandıran nedenler arasında yer alıyor.

İnternet aracılığı ile daha fazla ticaret yapılması için; Bilişim sistemleri güvenliği konusuna da ayrıca önem verilmesi ve ticari sır kavramının internette de korunması gerektiğini düşünüyoruz.

- Genç nüfus,
- İç pazar potansiyeli,
- AB normlarına paralel hukuksal düzenlemeler konusundaki çabalar ülkemiz bilişim sektöründeki güçlü yanlarımız.

Öte yandan zincirimizin zayıf halkaları da var.

- Yazılım ve donanımda dışa bağımlılık ve ülkemize özgü bir marka yaratılamaması,
- Donanımın montaj ağırlıklı olması,
- Teknoloji ithal eder rolümüzün değişmemesi,
- Satış ve pazarlamadaki yetersizlik,

- Yenilikçilik ve yaratıcılık kültürünün oturmaması,
- Özellikle yazılım sektörüne verilen teşviklerdeki yoğun bürokrasi ve teşvik almaya hak kazanılsa dahi “önce harca, sonra teşviğini al” mantığının yetersiz sermayeye sahip bilişim işletmelerini zor durumda bırakması,
- Bilgi paylaşımı ve ortak projeler yaratılmasına ilişkin işbirliği eksikliği,
- Elektronik ortamda yaşanan bir takım kötü örneklerin basında çok fazla yer almasının yarattığı güvensizlik bu halkalara örnek sayılabilir.

Sonuç olarak; ülkemizin bilişim teknolojileri konusunda artık ricacı değil icracı olması gerekiyor.

Teknolojideki ithalat ve ihracat rakamları karşılaştırıldığında ithalat lehine büyük bir fark var.

Yazılım ihracatımız yok denecek kadar az.

Azerbaycan, İran, Suriye vb. ülkeler, yerli yazılım pazarlarımız olabilecek potansiyele sahip iken; bu ülkelere yazılım ihraç eden firmalarımızın sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor.

Donanım ise montajdan öte değil.

Bu da teknolojiyi kullanma yönünde oldukça başarılı bir grafik çizen ülkemizin teknoloji geliştirme ve üretme konusunda çok yol alması gerektiği gerçeğini ortaya çıkarıyor.

Bu amaçla özellikle bilgi teknolojileri ve iletişim alanında ar-ge faaliyetlerinin ve yenilikçiliğin desteklenmesi gerekiyor.

Bu sağlandığı takdirde, bilişim teknolojileri daha fazla ezber bozar hale gelir.

Son olarak; teknoloji gelişirken yukarıda da belirttiğimiz gibi; ülkemizde ticaret ve hukuk altyapısının da teknolojiye paralel geliştirilmesinin son derece önemli olduğunu düşünüyoruz.

Kaynakça:

- Akın Gencer ŞENTÜRK, Hukukçu Gözüyle Vergi Uygulamaları, Fikirler-Görüşler, Çözümler, İzmir, 2009.
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Stratejik Kurumu Stratejik Planı 2010-2012
- Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2009, Sayı: 202, T.C. Başbakanlık İstatistik Kurumu
- 2009 Yılı Hane Halkı Bilişim Teknoloji Kullanım Araştırması Sonuçları, Sayı:147, T.C. Başbakanlık İstatistik Kurumu